

ایران: مهد تمدن
باستان‌شناسی و تاریخ ایران

(به روایت موزه ملی ایران)

سرشناسه

جبرئیل نوکنده و وینسنت ون ویلستر

عنوان و نام پدیدآور

ایران مهد تمدن: باستان‌شناسی و تاریخ ایران به روایت موزه ملی ایران / گردآورندگان: جبرئیل نوکنده و وینسنت ون ویلستر (برای موزه ملی ایران)

مشخصات نشر

تهران: موزه ملی ایران، ۱۳۹۸

مشخصات ظاهری

۲۳۲ صفحه: مصور (رنگی).

شابک

۹۷۸-۶۲۲-۹۵۱۴۳-۲-۰

وضعیت فهرست‌نویسی

فیفا

موضوع

تمدن ایرانی

موضوع

Civilization, Iranian

شناسه افزوده

نوکنده، جبرئیل، ۱۳۵۱ - گردآورنده

شناسه افزوده

J. Nokandeh

شناسه افزوده

موزه ملی ایران

شناسه افزوده

National Museum of Iran

رده‌بندی کنگره

۹۵۵/۰۱

رده‌بندی دیویی

۹۵۵/۰۱

شماره کتاب‌شناسی ملی

۵۷۵۵۶۶۱

ایران مهد تمدن: باستان‌شناسی و تاریخ ایران (برای موزه ملی ایران)

گردآورندگان

جبرئیل نوکنده و وینسنت ون ویلستر

ترجمه متون

محمدحسین عزیزی خرائقی، مهران بیگلری، ام البنین غفوری، نازنین حمزه، مانا دهنداد

نویسندگان

نصیر اسکندری، فریدون بیگلری، صدیقه پیران، مرتضی جالبی، مسعود حسن‌زاده، شهرام حیدرآبادیان، شاهرخ رزمجو، ژاکلین رورینگ، محسن زیدی، وستا سرخوش رئیس، سونیا شیدرنگ، کامیار عبدی، محمدحسین عزیزی خرائقی، کریم علیزاده، کورین فیورمن، جان کرتیس، شیلک، یوسف مرادی، ویتو مسینا، علی موسوی، جعفر مهرکیان، نیما نطاقتی، جبرئیل نوکنده، وینسنت ون ویلستر، دیک ویکه، باربارا هلوینگ، ووتر هنکلمن

ویراستار

فریدون بیگلری و ام البنین غفوری

طرح و اجرا

ام البنین غفوری

طراحی جلد

نینا رضایی

ناشر

موزه ملی ایران - موزه درنتس

شابک

۹۷۸-۶۲۲-۹۵۱۴۳-۲-۰

نوبت چاپ

اول / ۱۳۹۸

شمارگان

۱۰۰۰ نسخه

بهاء

۱۲۰/۰۰۰ تومان

ناظر فنی چاپ

نیما فکورزاده (موسسه بلوط نقره‌ای)

لیتوگرافی، چاپ و صحافی

صنوبر

نشانی

تهران، خیابان امام‌خمینی، ابتدای خیابان سی تیر، خیابان پروفیسور رولن، پلاک ۱، موزه ملی ایران

تلفن

۰۲۱ - ۶۶۷۰۲۰۶۲

تارنما

<http://irannationalmuseum.ir/fa/>

فهرست مطالب

۱۴	مقدمه چشم‌انداز طبیعی ایران مرتضی جمالی
۲۴	شبکه قنات (کاریز) در ایران، قنات (ژاکلین رورینگ و وینسنت ون ویلسترین)
۲۶	ایران در دوران پارینه‌سنگی: عصر شکارگر - گردآوران فریدون بیگلری و سونیا شیدرنگ
۳۴	ایران در دوره نوسنگی: روستاهای آغازین و اهلی‌سازی محسن زیدی و محمدحسین عزیزی خرائقی
۴۶	ایران در دوره مس و سنگ: صنعتگران و تجار باربارا هلوینگ و جبرئیل نوکنده
۵۴	آغاز خط میخی (وینسنت ون ویلسترین)
۵۶	عیلام: نخستین مرحله در تحول تمدن ایران زمین کامیار عبدی
۶۸	ایران در دوره مفرغ کریم علیزاده
۷۶	تمدن جیرفت: باشکوه و اسرار آیز نصیر اسکندری و صدیقه پیران
۸۴	ایران در دوره آهن یوسف حسن‌زاده و جان کرتیس
۹۶	میان نیک و بد، زرتشت (ژاکلین رورینگ)
۹۸	مفرغ‌های لرستان نیما نطاقتی
۱۰۶	جوبجی، دو شاهدخت در یک آرامگاه (ژاکلین رورینگ)
۱۱۲	ایران در دوره هخامنشی شاهرخ رزمجو
۱۳۰	پاسارگاد علی موسوی
۱۳۸	هلندی‌ها در تخت جمشید، از نخستین جهانگردان تا بازدیدکنندگان به‌نام کورین فیورمن
۱۵۰	کتیبه بیستون، سخنان شاه شاهان روی کوه اسرار آمیز ووتر هنکلمن
۱۶۲	الیمای باستان جعفر مهرکیان و ویتو مسینا
۱۷۰	ایران در دوره سلوکی و اشکانی وستا سرخوش کرتیس
۱۸۰	پیکره مفرغی بزرگ‌زاده، شمی (شهرام حیدرآبادیان)
۱۸۴	هنر و معماری شاهنشاهی ساسانی (۲۲۴ تا ۶۵۱ میلادی) یوسف مرادی
۲۰۲	هنر ایرانی در اوایل دوره اسلامی شیلا کنبی
۲۱۴	کتاب‌شناسی
۲۱۶	چکیده گزارش نمایشگاه ایران مهد تمدن جبرئیل نوکنده

هنگامی که نمایشگاه "ایران: فرهنگ کهن بین آب و بیابان" در سال ۱۳۹۶ در تالار نمایش و هنر جمهوری فدرال آلمان در شهر بُن برگزار می‌شد، موزه درنتس علاقه‌مندی خود را به برگزاری نمایشگاهی از آثار فرهنگ‌های کهن ایران ابراز داشت. از آنجا که موزه ملی ایران همواره تلاش کرده به درخواست‌های مکرر علاقه‌مندان به فرهنگ و تاریخ ایران پاسخ دهد و خوشبختانه در نمایشگاه‌های پیشین خود در معرفی ایران با موفقیت عمل کرده، لذا درخواست موزه درنتس نیز بی پاسخ نماند. نمایشگاه "ایران: مهد تمدن" نخستین نمایشگاه موزه ملی ایران در هلند است که فرصتی گرانبها برای معرفی فرهنگ‌های کهن ایران به مردم این کشور را فراهم کرده است. بی‌تردید ایران در غرب آسیا، نقشی همسنگ سایر تمدن‌های منطقه از جمله بین‌النهرین داشته و نمایشگاه‌های این چنین فرصتی ارزشمند برای آشنایی و ایجاد علاقه و اشتیاق سفر به سرزمینی با تنوع فرهنگی و قومی بی‌نظیر در دنیا است و بازدیدکنندگان نمایشگاه با دیدن این مجموعه که آثاری از دوره پارینه‌سنگی قدیم تا دوران اسلامی را دربرمی‌گیرد، به‌خوبی به این موضوع پی می‌برند. نمایشگاه بیانگر این است که سرزمین پهناور ایران با صدها هزار سال پیشینه فرهنگی و بیش از پنج هزار سال پیشینه تمدنی، نقشی مهم در شکل‌گیری داستان بشر در این سیاره داشته است. بیشتر آثار نمایشگاه حاصل کاوش‌های علمی باستان‌شناسان در محوطه‌های مهم و کلیدی ایران است و در انتخاب آثار تلاش شد تا بر روی دوره‌های فرهنگی که کمتر امکان معرفی را در نمایشگاه‌های خارجی داشته‌اند، تمرکز شود. با توجه به تمایل و اشتیاق روزافزون گردشگران اروپایی به بازدید از آثار تاریخی و فرهنگی ایران، نمایشگاه حاضر تصویری نو از پیشینه و روند شکل‌گیری فرهنگ‌های کهن ایران به بازدیدکنندگان هلندی ارائه کرد و دعوتی است برای علاقه‌مندان که خود به ایران بیایند آثار فرهنگ و تمدن ایرانی را در بستر اصلی آن ببینند و تجربه کنند.

امیدواریم این نمایشگاه گامی مهم در معرفی دستاوردهای بزرگ نیاکان ما به جامعه بشری باشد و فرصتی برای مردم هلند و اروپا تا از نزدیک جلوه‌های فرهنگ و تمدن ایران را رؤیت کرده، از بازدید خود لذت برده و آن را تحسین کنند. در اینجا لازم می‌دانیم از جناب دکتر علی اصغر مونس‌ن، معاون محترم رییس‌جمهور و رییس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، از جناب دکتر علیرضا جهانگیری، سفیر محترم جمهوری اسلامی ایران در هلند، از وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران به ویژه دکتر پاکدامن دیپلماسی عمومی و رسانه‌ای وزارت امور خارجه و از همکاران سخت‌کوش خود در موزه ملی ایران - موزه درنتس که بیش از یک‌سال تلاش کردند تا این نمایشگاه برگزار شود و هم چنین کلیه مقامات محترم دولت پادشاهی هلند، به‌ویژه وزارت امور خارجه پادشاهی هلند و سفیر محترم هلند در تهران خانم سوزانا ترستال و مدیر محترم موزه درنتس آقای هری توپان، آقای وینسنت وری و ویستن و خانم کارولا اشتینبرگن و دیگر همکاران ایشان در موزه درنتس مراتب قدردانی خود را ابراز داریم.

جبرئیل نوکنده

رییس کل موزه ملی ایران

محمد حسن طالبیان

معاون امور فرهنگی کشور

محمدرضا کارگر

مدیرکل اداره کل موزه‌ها و اموال منقول تاریخی - فرهنگی